

Rodna Gruda

DRAGICA ČARNA IN NJENE LJUBEZNI BREZ DOMA

Loves Without Home

Objavljeno dne/Published on: 26.04.2017
Avtor članka/Article Author: Edita Žugelj

Dragica Novak Štokelj, magistra znanosti, profesorica slovenščine in italijanščine, pesnica in aforistka, je zadnjih 25 let preživela v Rimu, Madridu in Bruslju, ki je še vedno njen drugi dom. Kot žena nekdanjega slovenskega diplomata se je veliko gibala v diplomatskih krogih, poučevala slovenščino v evropskih institucijah, zadnja leta pa večino svojega časa namenja pisanju poezije, izobraževanju v alternativnih metodah zdravljenja in astrologiji ter se uči plesati flamenko. Z njeno zadnjo pesniško zbirko Ljubezni brez doma se je rodilo tudi njeno umetniško ime Dragica Čarna.

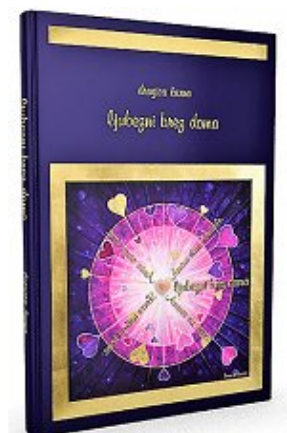
Dragica Novak Štokelj is a teacher of Slovenian and Italian, a poet, and an aphorist who has spent the last 25 years living in Rome, Madrid, and Brussels, considering the last-mentioned to be her second home. Being the wife of a former Slovenian diplomat, Štokelj has been extensively involved in the diplomatic sphere and has taught the Slovenian language in European institutions. For the last couple of years, she has been dedicating the majority of her time to writing poetry, learning about alternative medicine and astrology, and dancing flamenco. Her pen name Dragica Čarna stems from her last collection of poetry entitled Ljubezni brez doma (Loves Without Home).

Rodila se je v Prekmurju, ko je bila stara 12 let, pa se je družina preselila na Dolenjsko. Gimnazijo je obiskovala v Ljubljani, kjer je kasneje tudi študirala slovenščino in italijanščino. V tujino se je v želji po spoznavanju sveta, umetnosti in nadaljnjem učenju jezikov odpravila že takoj po diplomi na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Njena prva zaposlitev je bila na rimski univerzi La Sapienza, delala je tudi na italijanski radioteleviziji RAI, prevajala je slovenskim politikom. Po vrnitvi v Ljubljano je nekaj let delala na gimnaziji Ledina, potem se je poročila in ko je mož postal slovenski veleposlanik v Španiji, z družino odšla v Madrid. Na tamkajšnji Univerzi Complutense je imela za študente slovanskih jezikov cikluse predavanj o slovenski literaturi in jeziku. Zadnja leta je drugi dom družine v Belgiji, Dragica pa živi med Brusljem, Madridom in Slovenijo, kjer ima sorodnike. Intenzivno skrbi za to, da tudi otroka ohranjata stik s slovenskim jezikom in svojimi koreninami, čeprav nista nikoli obiskovala slovenskih šol.

Ljubezni brez doma

Dragica ves čas piše pesmi in je v zadnjih desetih letih objavila pet zbirk s poezijo in aforizmi. Prve štiri je izdala v soavtorstvu, z izidom povsem njene, zadnje pesniške zbirke Ljubezni brez doma, v kateri so pesmi v petih jezikih, pa se je rodilo tudi njeno umetniško ime Dragica Čarna. In zakaj naslov Ljubezni brez doma? »To so ljubezni, ki skozi čas iščejo svoj domači naslov, hišno številko, da se prizemljijo,« pojasni pesnica. »Brez stalne rezidence smo begunci in na nek način so te pesmi begunke modernega časa, nikjer niso doma. Tako kot se tudi jaz po vseh letih, preživetih v Rimu, Madridu in Bruslju ne čutim nikjer več doma, dom je v meni. Te ljubezni so metafora mene, metafora vseh tistih ljubezni, ki skozi čas niso našle svojega doma. So prišle in odšle, a so ostale doma v meni, niso se pa udeležile življenju.«

V zbirki Ljubezni brez doma je 95 pesmi v slovenščini, nekatere pa so tudi v španščini, italijanščini, francoščini in angleščini, vseh skupaj 166. Zanimivo je, da so številne v izvirniku nastale v tujem jeziku, največ jih je v španščini. »Tujih jezikov sem se učila zaradi literature in poezije. Želela sem brati originale, ne prevodov, ki so lahko zelo drugačni. Skozi materinščino sem si želela začutiti utrip pesnika, umetnika, zato sem se jezikov učila z ljubeznijo,« pripoveduje Dragica. »Od trinajstega leta naprej sem se učila italijanščine, v študijskih časih me je povsem posrkala vase, bila sem zaljubljena v italijansko kulturo in literaturo. Potem pa me je med bivanjem v Madridu še bolj očarala Španija s flamenkom, španščina mi govori skozi ta ognjeni ples in je tako intimno postala moj jezik. Tudi v Bruslju z drugimi več kot francosko govorim špansko, hodim namreč na vaje flamenka in vsi moji najboljši prijatelji so Španci. Ker so bili radovedni, kaj piše njihova prijateljica, so me prosili, naj napišem kaj še zanje, v njihovem jeziku.« Tako so njene pesmi nastajale tudi za španske, italijanske in druge prijatelje, za ljudi, ki so se je dotaknili in ki se jih je dotaknila. Za pesniško zbirko Ljubezni brez doma je vse prevedla oz. prepesnila v slovenščino.«

Pesmi v zbirki so razdeljene na štiri dele: pesmi Sonca, Lune, Lilith in Venere. Vsako pesem uvedejo trivrstični verzi, ki jih je Dragica poimenovala poigravanja in so posvečeni različnim ljudem, ki jih je srečevala na življenjski poti. Tudi oblikovno je zbirka lepa in dovršena, saj jo dopolnjujejo posebne energetske slike Božidarja A. Koleriča. Naslovnica in podoba na prvi strani sta nastali posebej zanjo.

Pesnenje je tudi zdravljenje

Dragica si je vedno želela tudi zdraviti. En del te želje se uresničuje skozi pisanje pesmi in samozdravljenje, ki ga sprožijo, drugi del pa je posvečen izobraževanju v alternativnih metodah zdravljenja in astrologiji, s katerimi pomaga drugim. »To so darovi, ki jih imamo in s katerimi pridemo na svet. In potem se v nekem trenutku v našem življenju znajdejo ljudje, ki vse to prebudijo,« pravi Dragica. V reiki jo je uvedla njena pokojna prijateljica Ajra Pogačnik, tudi sama se je veliko in se še izobražuje. Kot pravi, se je z lahkoto odrekla profesuri, poučevanju v šolah, da lahko svoj čas posveča bolnim, ljudem, ki jo prosijo za pomoč. Tudi vsakič, ko pride v Slovenijo, Dragico čakajo sorodniki in prijatelji, da se jim posveti. Vse to, pesnenje, plesanje flamenka in zdravljenje Dragico izpolnjuje. »Na svetu smo zato, da najdemo in živimo svoje poslanstvo,« pravi. »Ko plešem flamenko, se povsem v stiku s sabo, pozabim na čas in vse skrbi in sem srečna. Z ljubeznijo pišem in zdravim in tudi pesniško zbirko sem pripravila z ljubeznijo. To, kar dajemo, to se nam vrača.«

Dragica Čarna ves čas življenja na tujem eguje svoje slovenske korenine. V Parizu živeči Evgen Bavčar, znani slovenski filozof, fotograf in pisec, prejemnik francoskega priznanja vitez legije časti, je o njej zapisal: »Ne izgublja, kljub okusu sveta, svoje identitete v slovenski besedi. Četudi je ta Beseda včasih zakrita v špansko, italijansko obleko, je njena izvorna podoba tista, v kateri se rojeva, in ta je slovenska. Tudi še tako močan hrup sveta je ne zmore utišati, ampak ji daje samo močnejšo, širšo in resničnejšo konotacijo ...«